

บทคัดย่อ

ชาวยองในตำบลบวค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อพยพมาจากเมืองของในสหภาพเมียนมาร์ จากการศึกษาทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์บอกเล่า บริเวณที่ตั้งถิ่นฐานของชาวยองในปัจจุบันเป็นแหล่งชุมชนโบราณที่มีความเจริญมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรหริภุญไชยและล้านนา แต่ผู้ที่อยู่อาศัยจะเป็นกลุ่มชาวยองหรือกลุ่มใดก็ยังไม่ปรากฏแน่ชัด หลักฐานที่ว่าชาวยองมาตั้งถิ่นฐานอยู่มาจนกระทั่งทุกวันนี้ เป็นหลักฐานบันทึกของวัดบวค้ำเกี่ยวกับการสร้างวัด ในสมัยเจ้าเจ็ดตน หรือ สมัย “เก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง” ซึ่งมีอพยพผู้คนจำนวนมากมาตั้งถิ่นฐานในล้านนา ผู้คนจากเมืองของก็ได้อพยพมาอยู่ที่ลำพูนและเขตใกล้เคียงโดยเฉพาะอย่างยิ่งตำบลบวค้ำ เป็นเขตติดต่อระหว่างอำเภอสันกำแพงกับกิ่งอำเภอบ้านธิของจังหวัดลำพูนซึ่งมีชาวยองตั้งถิ่นฐานอยู่ ชาวยองบวค้ำได้ปรับตัวเข้ากับสังคมของล้านนาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมของทั้งเมืองของและล้านนา ความแตกต่างที่เห็นชัดเจนคือภาษา ภาษาของมีสำเนียงที่ต่างจากภาษาคำเมืองหรือภาษายวนของล้านนา จึงเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวยองที่ต่างจากคนเมือง หรือชาวยวน ที่ชาวยองเรียกว่า “คนลาว” เพื่อนบ้านไม่ปรากฏว่ามีความขัดแย้งที่รุนแรงทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างชาวยองกับกลุ่มผู้ปกครองล้านนาแต่ประการใด การปรับเปลี่ยนทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวยองเกิดขึ้นไปพร้อมๆ กันกับคนกลุ่มอื่น ๆ ในล้านนา ปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงนั้นมีทั้งปัจจัยจากภายนอก และภายใน เริ่มตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในสมัยรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การเข้ามาของเศรษฐกิจทุนนิยมและกระแสความทันสมัยแบบตะวันตก การพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐบาลสมัยต่างๆ จนกระทั่งการเติบโตของธุรกิจการท่องเที่ยวและการลงทุนอุตสาหกรรมที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ควบคู่ไปกับสภาพปัญหาทางด้านการเกษตร ที่ตั้งที่อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวและหัตถกรรมพื้นเมือง และการพัฒนาการศึกษาของประชาชน ทำให้ชาวยองบวค้ำเริ่มปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเอง และรับเอาสิ่งใหม่ ๆ เช่น วัฒนธรรมไทยกรุงเทพหรือวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาแทนประเพณีวัฒนธรรมเดิมของตน สิ่งที่ดีด้านหรือทำให้การปรับเปลี่ยนข้างลงคือ วัดที่ยังมีบทบาทสำคัญในกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้านซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของท้องถิ่นในการทำกิจกรรมร่วมกัน และการที่ชาวบ้านบวค้ำยังมีโอกาสประกอบอาชีพเสริมในครัวเรือนของตนไม่ต้องออกไปทำงานนอกหมู่บ้านทั้งหมด ทำให้มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมของท้องถิ่น โดยเฉพาะประเพณีพิธีกรรมต่างๆ ทำให้ยังสามารถรักษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมของไว้ได้บ้าง